

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 269/2025-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku prerokoval oznámenie sudcu I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Miroslava Duriša** o jeho zaujatosti vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1026/2025 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Miroslav Duriš **je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1026/2025.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav

1. Ústavný súd vedie pod sp. zn. Rvp 1026/2025 konanie podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], Žiar 65, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby [REDACTED], zastúpeného JUDr. Jiřím Martausom, advokátom, 1. mája 113/19, Liptovský Mikuláš, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 29Nt/16/2022 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2Tos/129/2024. Vec bola pridelená sudcovi spravodajcovi Miroslavovi Durišovi, členovi I. senátu ústavného súdu, ktorý podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2025 do 31. decembra 2025 (ďalej len „rozvrh práce“) pracuje v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Miroslav Duriš a Miloš Maďar.

2. Sudca I. senátu ústavného súdu Miroslav Duriš listom z 29. apríla 2025 v zmysle § 50 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyhlásil svoju zaujatosť

vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1026/2025, ktorú odôvodnil tým, že po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti zistil, že sú dané skutočnosti, ktoré by mohli vzbudzovať pochybnosti o jeho nezaujatosti a nestrannosti, a preto tieto skutočnosti bez zbytočného odkladu oznamuje. Uviedol, že s právnym zástupcom sťažovateľa JUDr. Jiřím Martausom a s členmi jeho rodiny má osobitný priateľský vzťah, tykajú si a sú aj susedmi v mieste trvalého bydliska, preto sa spolu stretávajú a navštevujú sa. V minulosti pôsobili ako kolegovia – sudcovia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš a tento vzťah presiahol pracovno-profesijnú úroveň. Sťažovateľa a ani vec, ktorá je predmetom ústavnej sťažnosti, nepozná a nemá k nim žiaden vzťah, avšak jeho pomer k právnemu zástupcovi sťažovateľa vylučuje, aby konal ako sudca vo veci, ktorá mu bola pridelená, a preto vyhlásil svoju zaujatosť a navrhol, aby ho príslušný senát ústavného súdu vylúčil z konania a rozhodovania v tejto veci.

3. Pokynom predsedu ústavného súdu z 29. apríla 2025 bolo oznámenie v súlade s čl. IV bodom 1 písm. b) rozvrhu práce pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde do druhého senátu ústavného súdu oprávneného na rozhodnutie, ak ide o sudcov prvého senátu.

II.

Relevantná právna úprava

4. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

5. Podľa § 50 ods. 1 prvej vety zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu môže sám vyhlásiť svoju zaujatosť vo veci; musí tak urobiť písomne bezodkladne a uviesť jej dôvody.

6. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

7. V súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce ústavného súdu tak o vyhlásení zaujatosti sudcu ústavného súdu Miroslava Duriša rozhodoval druhý senát ústavného súdu v zložení Ľuboš Szigeti – predseda senátu a sudcovia Peter Molnár a Peter Straka (ďalej len „námietkový senát“).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

8. Ústavný súd na úvod zdôrazňuje, že nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníctva. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať

absolútne nestranné, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

9. Námietkový senát ústavného súdu po preskúmaní obsahu spisu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1026/2025 a dôvodov uvedených vo vyhlásení sudcu Miroslava Duriša dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o predmetnej veci.

10. Ústavný súd vzal zo subjektívneho hľadiska do úvahy, že sudca Miroslav Duriš vo svojom oznámení výslovne vyhlásil aj subjektívnu zaujatosť (podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde), nielen oznámil možné dôvody svojho vylúčenia (podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Formulačný rozdiel medzi týmito ustanoveniami zákona o ústavnom súde možno vidieť v subjektívnom postoji sudcu – ak si je vedomý existencie dôvodu vylúčenia, ale jeho intenzitu nepovažuje za dostatočnú, učiní oznámenie podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde; ak sa so zisteným dôvodom vylúčenia vnútorne stotožní, vyhlási svoju subjektívnu zaujatosť podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj MACEJKOVÁ, I., BÁRÁNY, E., BARICOVÁ, J., FIAČAN, I., HOLLÄNDER, P., SVÁK, J. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 289.).

11. Ústavný súd prihliadol na subjektívne vyhlásenie zaujatosti sudcu Miroslava Duriša (§ 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde), z ktorého obsahu je zjavné, že sa z dôvodu intenzity a povahy jeho vzťahu k právnomu zástupcovi sťažovateľa subjektívne cíti zaujatý. Intenzita jeho vzťahu s právnym zástupcom sťažovateľa presahuje rámec bežnej známosti či kolegiality.

12. Pokiaľ ide o objektívne hľadisko nestrannosti, ústavný súd zastáva názor, že opísaný vzťah medzi sudcom ústavného súdu Miroslavom Durišom a právnym zástupcom sťažovateľa, ktorý označil ako osobitný priateľský vzťah, je dostačujúci na vznik pochybnosti o nezaujatosti sudcu ústavného súdu Miroslava Duriša v danej veci. Nadštandardnosť tohto vzťahu vyplýva aj z toho, že spolu trávajú čas v rámci súkromnej sféry ich života a poznajú sa aj ich rodiny. Tento vzťah je preto aj u nestranného pozorovateľa spôsobilý vzbudiť pochybnosť o nestrannosti sudcu ústavného súdu, ak bude rozhodovať o ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

13. Ústavný súd tak po preskúmaní obsahu spisu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1026/2025 a dôvodov uvedených vo vyhlásení sudcu Miroslava Duriša dospel k záveru, že v tomto prípade sú naplnené podmienky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ako aj podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde na konštatovanie vylúčenia sudcu Miroslava Duriša z konania a rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1026/2025, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

14. V záujme rýchlosti a plynulosti konania ústavný súd rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu